

VENTA

30 exemplars 1 pesseta

Un número sols
5 centims

SUSCRIPCIÓ

ESTATS

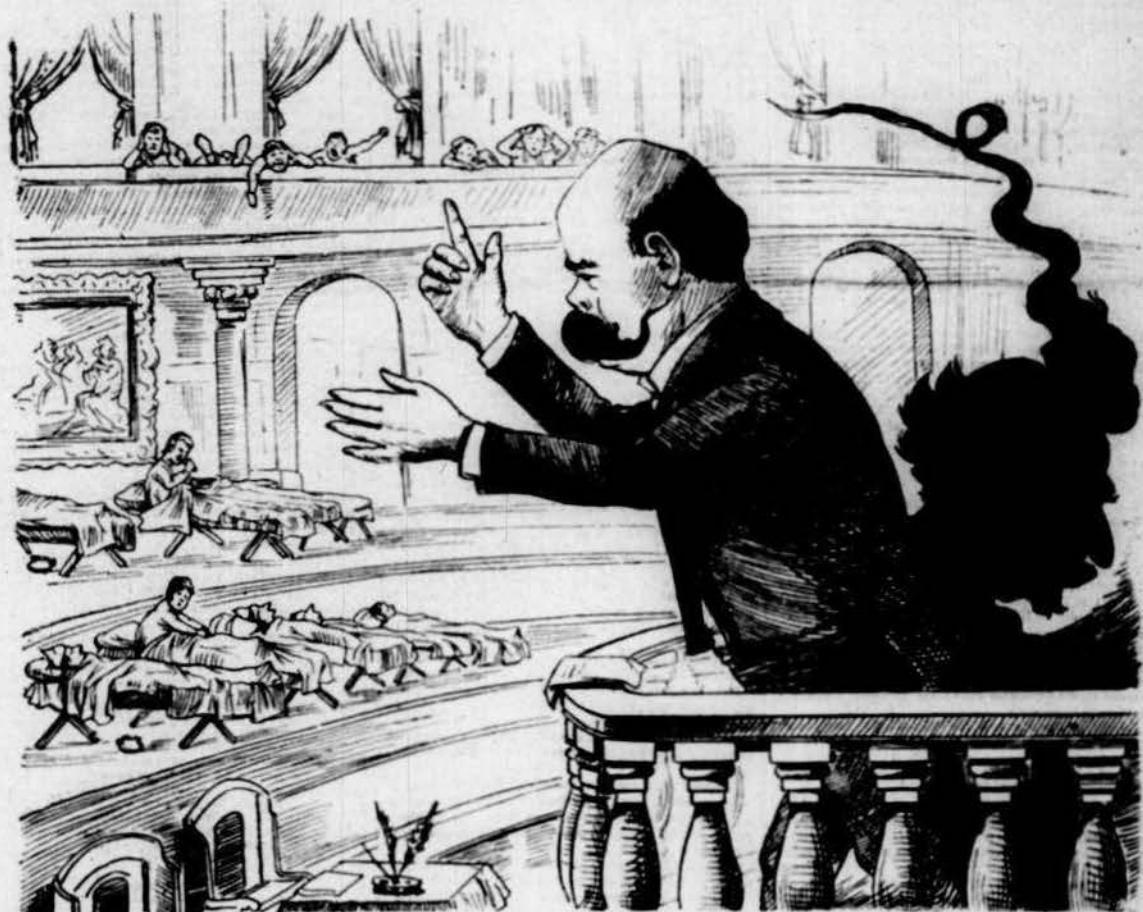
Un trimestre 1 pesseta

EXTRANGER

Un trimestre 2 pessetas

PERIÓDIC POLITÍCH VERMELL

PROFECÍA D' UN DISCURS

Parlarà dos jorns seguits;
 defensarà als governants;
 malmetrà als republicans;
 y s' hi portarán los llits
 los que han de picar de mans.

LA POCA SOLTÀ

(Del natural)

*

La Poça Soltà, com tot bixos vivent, tenia pare.
Y pares pobres.

No cal dir que, sent pobres, tenien que ser honorats. Perque allò que escriuen moltes vegades los periodistes que fan la biografia d'algú personatge, me fa molt poc gràcia:

«Nasqué Perico de pares pobres, però honorats.»

No sembla sió que vulguin dir que per etar lo pobre es honorat, quan per lo sol fet de ser pobres, se prova que no s'és cap tuño.

Puig que es tumejan lo primer que procura es ferse ric, sigui com vulga.

Mes anem al cas.

La Poça Soltà tenia pares pobres, com havém dit, y honrads.

Lo que si li distingua era una gran ignorància; y d'això se sab que no'n tenian els la culpa; sino los que na tiraranis han tots conceptes.

Pares y filla vivian en un poble de la alta montanya.

Lo contens del camp era lo ocupació de tots, desde que apuntava l'alba fins posta del sol; y com tots los jornalets, susvan sanch y argua per un salari, que l'pa moreno, les arregnadas y las verduras ja se l'emportava tot.

No tenia pas la Poça Soltà vuit anys quan perdió a son pare, qui morí materialment aixafat per son traball.

La pobre mare, ja velleta, fantallit, lo mellor apoyos, no's pogué proporcionar altre modo de viure que acceptar alguna caritat dels veïns, cultir herbesets pel camp y vendràs y fent las feynas caseras que, aquí li encrageva.

D' aquest mundo passava, encare que un xich malaument, però passava.

Mes la filla era per ella una carga que no podia sopar, a pesar de la estimació que li tenia; y no vegé altre remey que ferla anar a Barcelona a servir, com moltes altres xicotetes del poble, recomençantla a sa germana, que en la gran ciutat vivia.

La tia prou se n'alegrà de veure à sa nevoda; però sa situació ni permetia gaires contemplacions, y vulgas ni vulgues, tinguis que diràt:

—Mira, noya, jo ho senti molt; però, ja ho veus, jo no puch mantenirte, com cosa l'meu gust.

Y no n' hi havia pera menos.

Quan era jove se la passava mitjanament servint en casa de senyors. Mes quan no feu prou goig per ferse vella, ja no la volgueren; y la pobre se la va tenir de campar rentant plats, freqüent rajolas, guardant criatures y altres feynas per l'istil.

Però ab tot no abandonà à sa nevoda, y correjant per aquí, buscant per allí, la va poguer fer entrar à casa de una senyora, per recader, que al seu més lo deixà.

La xicoteta, que era un xich apocada, que tot això li servia de nou, semblava una encantada. La mestressa à crista y reganya l'atitudia y sofocava, y no feya res de bo.

Y es clar, al cap de pochs dies, la senyora li diugué:

—Ja veurás, noya. Jo no soch al l'te pare ni la teva mare, ni tampoc vull fer-te de mestra. Ab això ves a altres cases que t' espabilin; y quan sàpigas millores ta obligació, torna; que jo pagant vull estar ben servida. Ara et's massa poça solta.

Y la tregueren de casa.

Torna altre vegada à casa de la seva tia, quina veyst que per aquest cantó no marxava, resolgué posarla à metzera, dihenint:

—A la fàbrica ja t' espabiliran... Y tal dit tal fet.

La Poça Soltà no va fer cap objecció; perque ella resabia del mon ni com s'havia de fer per viure. Fent quan li manaven li bastava; perque no n'era gens rebelle.

Já sabem que las fàbriques no son escolas; y que aquell brigit, aque la xarramaca, aquella atmosfera, aquella mena de traball, lluny de ser auxiliars per la instrucció, son medis poderoses per l'embutiment y conservació de la ignorància.

Donch' tota la educació que la Poça Soltà va rebre no va serne d'atra que la que s'acostuma à donar en las fàbriques.

En elles van batejar ab lo dom que nosaltres la conequerem ab lo de la Poça Soltà.

Vinguda d'un recò de mun, criada com una bestioleta, com se sol dir, y veures de prompte en miti d'aquells inferns de la indústria, o'havia prou per viure expavarada y encogida, apareixent casal com una idiota, sense serio.

Y la ensenyansa del ofici encara hi ajudava; puig en un principi consistia: sols en crits, renechs y cops; després en apendre tot aquell repertori de paraules y conceptes propis d' aquells ingèns; y més tard, la picardia tipica de las metxeres, que semblava que lo non son realment.

Però com d'ona protagonista li costava més que à las altres entendre la granditza parda, no se la animaven ni se la tractava más que per Poça Soltà.

Y ja se sab que en certa ignorància, fins ab la relació de traballadors à traballadors, quan se pren a un per tont, n'és la víctima propiciatoria.

A voltas se l'affirigian conceptesverts y porchs, que acompanyants de significativa acció, enrogien sus galtes per la vergonya, manifestant, e fins à quint punt artiba

la barbarie de l'ignorància-sensible que s' manifesta als entre traballadors.

Y no volem pintar las costums de fàbrica, perque ni es això nostre propòsit, ni'n agrada fondejar aquest terreny per propia dignitat; no obstant de protestar que això sigui natural ni de més instint, sino lo resultat de la inicua explotació y tiranía de que tots soms víctimas.

Y un diémen res més.

Com tota criatura humana, la Poça Soltà, à pesar de las fatigas del traball, y de las penalitats, propias del seu art, va ferse à n' al seu temps una jóveneta com las altres; y com que, per certa gent, qui no balla no's divideix, cap al Sis à ballar ienem que designa lo econòmic d' entrada de certa xarau.

Y quins saraus!... Una juvenila carregada de tensions pinterescas; los joves pertinents à lo pares y toros, gorra cap als ulls, mirada de ganivet, brusa o americana curta, surtint un xiquer la fàisa, pantalons ampanats, expandida de sis vèrtexs o botius de charol: en fi, tot lo que sembla un maco ó valent.

Las dades a jucio de la Comisión, com diuen, ab sa faldilla curta pel davant y llarga per darrera, sash curts y al damunt mocador també curt y lo del cap ben gran y tirat endavant, comis i tingüessin mal de cap, y un sarrell que cap li' ulls com un desmay demunt de un pantorn.

Per música: el destremplada murga, com diuen los castellans, ó piano de manesa.

Es de rigor que la xicoteta convidés las mossas à ballar desde lo bell mitjà de la sala brincant un xich lo dit, fentla un xiquer, ó anarías a treure a empentes, segons l'humor del galda.

A xegades per alguna infidelitat sareuosa, s'acaba la diversió com lo Rosari de l'Aurora. Tot divertit.

En aquests saraus completà la Poça Soltà sa espabildad à sa ignorància.

Totom feva d'ella l'objecte de burla; fins al punt de que ella creya que encara li' homens eran més animals que ella.

Un dia se li antoja à un xicot dals que lluhavan al Sis ferla sa querida per capricho (que això també es moneda corrent) y començà a pintarli la cagonya, vull dir, à ferli l'amor.

La Poça Soltà, creyent que totom dala que li sent, y acostumada à que ningú li parlés ab carinyo, va entrelligarse al seu curro complementari enamorada.

Però l'home, satisfet son capricho, va continnar feit lo que li donava la gana; y ella, al revés, considerantse ligada per l'afecte, se sacrificava per ell fins à la abnegació.

—Déixam venir ab tu al cafè, —ella li diya.

—Al cafè? sinó t' en vas d'aquí i planto l'cinch dits à la cara... Jo sola que vagi ab tu, Poça Soltà! —ell li respon.

—Ay... ay... per què?

Ella no entenia may aquest amor... y la Poça Soltà pensava que tots los homens son axis, y's resignava.

En canvi, sovint passava ell' negras tribulacions y enfermetats perilloses per sas disbausades, y ella, sense demanar mai comptes, era l'enfermera carinyosa que Tureya d' apurós y bò'l posava.

Llavoras ell era amable, y ella s'expansionava... sola en las ocasions que ell ne rebia tan grans favors.

Y

Fruyt d'aquests amors fou un nen, que ella amantà y cuidà abast l'amor de mare.

Fos la constància de la jovent, lo posar terme à sos sufriments, ó'l carinyo pel nen, ó tots aquells coses plegades; per si resolgué nostra home fer fira marital ab la Poça Soltà.

Mes poc durà la satisfacció de la xicoteta; perque ell se trobà illat ab una dona que sola li havia volgit per capricho y no per: muller, y la trobava ab aquest concepte, massa tonta per ell, y que no feya, goig al seu costat.

Y tot era obstacles y dificultats, que pesavan demunt d'ell en més modos y ab moltes inconveniences.

Per altra part la família d' ella la rebutjava perque no era tot com cal, per més que no la poguessin fer for-mals cárreches.

En aquesta situació ell donava los menos quartos possibles a n' ella; y en canvi, las exigencies de casa eran moltes.

L'home volia que ella traballés, fos bona cuynera, habili cuixadora, que cuidej lo l'en, que arregles be à n' ell y que ella fos goig; coses totas impossibles ab pochs quartos y sense temps ni educació cuixer y social a proposit.

D' aquí esdevingueren cada dia rasons y disputas y fins cops, que rebia sempre la infelis Poça Soltà.

D' aquell mundo passa algun temps y cambiantse la papers. Abans semblava ella la víctima. Ara ho sembla-va ell, encara que rebia ella. Perque, es clar, ell sola se quixava, totom li donava la rabiòs y sola ella era la malgastadora, la desculpada, la poça solta.

Ella semblava no'n entenia, no ho podia entender; y jo crech que fins seva convence de que era tan tota que s'mereixia quasi la gent li deia.

Al final aglomerats ba lo faristol dels cárreches y la conspiració de la familia d' ella y d'amiga, presentà l'home à la dona la formal decisió de separar-se d' ella, després d'haverlo intentat altres vegades.

Ella, no considerant en cap dret, lo deixa fer, no sense suplicar en va.

Y altra cop va trobarse complertament abandonada la Poça Soltà.

Mes era tot això.

Se va fer tot quant se va sapiguer pera que dona-

també son fill à l'ingrat home.

Perque lo que la gent deya:

—La criatura no'n té cap culpa... y si costat d' ella patira... poterà!

Com si la infelis tingües culpa d' alguna cosa, com si fos una criminal, com si també fos culpable de ser poça.

Però la Poça Soltà no va volgut desprendre de son fill per més miseria que passava.

•

Mes devia agurjar tot lo calzer d' amargura.

La crisió de traball se succeïan sense interrupció. Lo credit que per poça solta li era més negat que als altres, se li tanca per complir, y ja no pa y sebas menjava mare y fill, sinó res; dich mal, alguna vèrhina los hi donava à vegadas algun plat de sopra.

Aquesta situació no podia durar; y un jorn la Poça Soltà portà lo nen al seu home, dihlenint:

—Te, quidat. Axis tindrás lo gost complir. ¡Ingrat!

Y lo digué de tal modo, ab tan estranya expressió, que l'home exclamà:

—Mireu que n' es de poça solta!..

L'espabilat no tinguis ni'l talent de comprendreia.

•

Al jorn seguent de lo que relatarem, en un taller, y fent rodona varios obrers, puig n'era l' hora de canviolar un que llegia lo diari, exclamà:

—Noys, miru quina noticia trobo a n' aquí!

—Ahir a la vesprada se recollí en la Platja de Pescadors lo cadavr de una jove, no mal parecida, y que s' creu que s' tirà al mar. Per més que tractarem de averigar son nom no poguarem satisfacer nostre desitj, à pesar de conduxí alguna que sols la designavan per la Poça Soltà, nom únic, sembla, per lo que se la coneixia. Axis n'indubtie a creure que li faltava lo suu judici.

—Veja, ès l'últim bagut de morir com à poça solta, —digué uno dels traballadors, esclatant ab una rialla la major part.

Mes un obrer, ja de edat avançada, no pogué contenir-se; y s'expressà això:

—Lo poça solta et's i tots vosaltres que això os fa riure. Sembla mentida que sieguen tant estupits. Vejam per que era poça solta aquella infelis dona! Era empobridera, vividera, ó tenia algun vicí repugnant? No n' era bona companyera de traball y bona mare! Que era tonta, perque no era instruïda; i acàs vosaltres sou molt ilustrats! Y era d' ella la culpa que fos pobre y los pa-rents no li poguessin donar instrucció! No patim tota de mateix mal! (S' donava gaires gustos, gyune bona vida la que anomenava la Poça Soltà, sinó al contrari, passava una vila plena de privacions y de miseria!) No n' era més aviat una víctima de tots, fins dels mateixos traballadors! Si en lloc de ser pobre hagués sigut rica, ab tot, y la poça solta que tenia, no hauria estat mes obsequiosa, mes considerada, y fins sa tonteria, mes impossible de natural, no s' hauria jutjat d' un altre modo! Lo seu home mateix no la hauria abandonada de segur; y la falta de amor y no poguer mantenir son fill, plena de miseria y per ningú ajudada, que tot d' estrany que no hagi trobat altre medi que li sucidir! Y fins això es objecte de vestras rialles! Sembla mentida que no comprenguengue que en aquest fet, la poça solta no n' és ella, sino la societat que la crizaba sa premeditada barbare!.. Respecteu à les víctimes, si teniu jutici, y malehibit qui viure tan amargada vida y atira assassina sers bons y útils à la humanitat!

Los que se l' escutavan, se posaren molt serios y diqueren avergonyits y à mitja veu:

—Fa veritat! (Teniu rabol! la poça solta n' es la societat...) Axis s'enderroqués per sempre!..

PALLAC

LA CANÇÓ DEL PERIODISTA

Ab la mà sempre à la ploma
y la querràs al devant,
trabalho de nit y dia,
sense repos' un instant.

De forma sempre m' són sobre;
y es tant lo que finch per dir,
que per més que molt m' afani
semper' en quèd a mitja cançó.

Com es tanta avuy la ferme
que hi ha en nostra societat,
per tot no veig més que absurdos...
y viva la llibertat!

Defensem los drets del poble
es ma principal missió,
y als ursens que l'oprimen
combatreà sens dilació.

Al gaudiu sense vergonya
que viure à costa d' ell voi,
també me l' prench me l'meu compte
trayentil: "ls drapels al sol."

Y 'ls que deuenen posar tra-
ba à tanta immoralitat,
s'ho miran fent los ulls grossos...
y viva la llibertat.

Lo que l'meu ofici m'dona
després de tant traball,
es un molt petit salari
que encar no 's tinch per menjar.

La voix trinch d' una persona que ab carinyo m' protegeix, estantme sem' à la mìra per si sigo se m' ofereix.

Y quan per qualsevol cosa m' exclano dient vistar, me regala... una denúncia... y vive la llibertat.

Perque he volgut combatirne fets despotichs d' illegal, molta cops he tingut de seure al banquet dels criminals.

Pessent per uns vergonya, m' he tingut de veure allí, rodejat de gent armada com si fos un assassí.

Y als que jo tant combateixo per sa injusticia y maliciá, tranquilment se passejan... y vive la llibertat.

Per escrivits sena cap maliciá, de molts, si n' ho pagat! per 'xò no puch portar calces, perque axis se m' ho han menjat.

Com que avui que cobre manxa, sens cap mico de rabi, me fan affusiar la mosca, y es m' exclano, pitjó.

Per volgut se' honest y digna, i'm veig sacrificat, treballant sempre pels altres... y vive la llibertat.

Si altre cop puch torna a neixi consig que ho dich molt formal! preferiré abans que escriure ser lladre de canvi rat.

Així seguir podré estarne robent a qui m' sembli be, y exercint lo meu ofici sense cap timor de re.

Y en tants altres jo seguissò vivint ab tranquilitat, cantant ab la bossa plena: ¡Que visca la llibertat!

PEPET SORPÀTIC

CARTAS DE FORA

Sr. Director de LA TRAMONTANA.

Cornellà 23 de Janer de 1888.

Molt senyor meu y de mon major apreci: Per lo que he llegit en lo periòdich, núm. 344 de 13 del mes corrent, que vosté tan dignament dirigeix, me veig en la obligació de posarli en coneixement una petició que son servidor feu al senyor Batlle de Cornellà, demandant ab bonas formas y atentiment un permís, contesantme dit senyor de la manera que veurà per las copies que també li remeto, suplicant fassot los possibles per insertarho en son periòdich, a fi de que axis tant lectors com aficionats a sentir l'legit prenguin patró d'un escut model del sigei dinou.

PETICIÓ

—Señor Alcalde Constitucional de Cornellà.—El que suscribe, suplico a V. que, deseando dar una conferència instructiva con variós de sus educandos el dia 8 de Enero de 1888, se sirva darle su correspondiente permiso. Por tanto, teniendo lugar la precitada conferencia en el salón del teatro de la Cooperativa, espero no dejara V. de honrarnos con su asistencia.—Viva V. muchos años.—Cornellà 28 Diciembre de 1887.—Antonio Munné.—Sr. Alcalde Constitucional de Cornellà.

CONTESTACIÓ

—Sr. D. Antonio Munné, maestro de enseñanza de la cooperativa de Cornellà.—Muy señor mio, avi-endo recibido de V. con fecha 28 del corriente solicitándome el correspondiente permiso para tener una conferencia el dia 8 de Enero del próximo año entre sus discípulos y amigos en el salón del teatro de la Cooperativa, devo advertirle el siguiente: Yo soy católico Español y como a tal se me ha confiado el mando de la autoridad de esta población católica, y de ninguna manera puedo ni deseo conformarme que V. con sus discursos pronunciados por sus discípulos en veladas y conferencias que sea el escándolo de varios concurrentes como sucedió segun me dijeron en la última velada del 19 del pasado Noviembre.—Por tanto, ya tiene concedido el permiso de tener la indicada conferencia el dia 8 del próximo Enero, advirtiéndole que sea moralmente sin acer ni leir discursos opuestos a nuestra santa religión.—Dios gde. a V. ms. años. Cornellà 29 de Diciembre de 1887.—Hay un nombre con iúbrica que dice: Manuel Mariné.—Sr. D. Antonio Munné, profesor de instruc-

ción.— (Es copia del original que obra en mi poder).

Ara be: no li sembla, senyor Director, que si I Sr. Mariné hagués tingut més interès en assistir a la verillada en la qual se refereix, no faria us d' aquell «según me digeron». No li sembla, per lo llegit a la carta a la qual me refereixo, que en lo Centre Catòlic las frases pronunciadas per aquell mestre d'escola insultant la humanitat entera, y que qui les diu, a més d'acreditarse d'insensat, demosta que careix de sentit comú. Veritat que tal volta lo Sr. Mariné no volgué sentirles, declarantse sort de conveniencia?

Donchs tèpiga, Sr. Mariné, que li farà més profit assistir a verilladas y conferències instructivas de las que acostumbran ferse a la Cooperativa, que no un dinar d'ignorants, si no vol que aquells noyets li donin liasons per saber escriure sense fer faltes.

Y creguim, senyor Manel, avuy es la admiració de la cercunda instrucció, ab aquest escrit model.

Prou y fins un altre dia, que ja n' hi faré deu céntims.

ANTON MUNNÉ

Capellades 23 de Janer de 1888.

Apreciat amic: Lo dia de Sant Sebastià, ó de en Sebastià, no n' estic segur, va inaugurar sus verilladas lo Centre Catalánista d'aquesta vila, que millor se'n podrà dir Centre de la Ignorancia, per las ideas exposadas aquella nit.

Lo president obri la sessió queixantse de la esclavitud y opressió en que via Catalunya, y dijunt que l'Centre Catalánista de Capellades jamay s' ocuparia de política ni de questions locals, es a dir, que feu una especie de renúncia, en nom de la corporació, a ocupar-se may de la cosa pública.

Ja voldria jo que m' digués aquest catalanista platonich com se podria arreglar asió de treure de la esclavitud en que suposa a Catalunya sens ocupar-se de res que afecti a la cosa pública, ja siga d'interès local ó general. No troba que això es molt ignorant, Sr. Director?

Després lo Secretari legí una Memoria queixantse de que l'«castellans nos gobernessin desde Madrid. De modo, que si la opressió vinçó d'un català y de Barcelona, aquests tanca nos ja estarian contents.

Donchs es precis que tinguin entès que la classe obrera de Capellades, molt més adelantada que l'membres catalanistas del ignorant Centre, res se n' hi endona que siga català ó castellà qui governi, mentres la tirania subsisteix en lo poder, que es lo essencial, y que molt més voldrián esser lliures entre castellans, francesos, moros ó xinos, que viure esclavits pels defensors de les ninetes y admiradors de nostres vellures.

Disposi de son amic

—V. C.—

LOS MOSSOS DE LA ESQUADRA

2 NOV. ESTIERT AMIC RAMON FERRÉ

—Los veus! Les carros barrenys; en lo cap barrat de copa, y per fer una bona tropa los fan encajar espardientse. Son una diligente companya que fan tot lo que se la manda, y seguid el racó de cada casa van tembl a les professions.

Quan venen, el periodista temblan una mica; i apergut: responcas carcasas y llises, y per tot passen revista.

Si per ferme hi ha algun lladre que atrocita vag. frens, no se fa tot del boscant, no deixa Mossos de la esquadra.

Quan lo bisten els son farsells, ve a de als enfants la morma, ab lo vestit d' uniforme li ven a besos l' amell.

Comencen la gran campanya en temps de verda. Llavenys, ja de cassons de cascavolas y de pescadors de canyals.

Portan cordas per ligar als pacífics, als desobed., y a n' als grans d' ofici mai los poden atrapar.

Son soldats de poca pena que la moralitat en la causa. Son soldats d' una ordenanza que la planx molt l' os de la esquadra.

Es un cos sols per fer riure lo del mossos, vist està: Los més no saben parla ni saben llegir ni escriure.

Y a pesar de tot lo extrany que té aquest cos existent cada qual costa fixament: Quaranta mil duros l' any.

JUANITO CATALÁ

La setmana que acaba de passar ha sigut fonda en sorpresas polítiques.

Després de fer prou la bogadera alguns diputats, per exemple lo Director de Correus senyor Campomanes, que al censorar lo segon al primer aquest li contestà que tot venia d'haver-li demanat l' altre dinou empleos y no més havern-hi concedit disset; y de dirse un ex-ministre de Gracia y l' actual tots menys de vuit per sobre l' mode de cumplir la llei, arribà lo gran dia, lo sant del rey menor, y l' gran aconteixement, lo discurs d' en Martos, que anant al palau real a felicitar a la regenta en nom del Congrés, s'ha permés parlar de democracia y de llibertat, y sis als dinàstics de número hu, als conservadors, los ha fet l' efecte d' uns mansius més carregada que de paciència no té de carregarsse l' país per aguantarlos a ellis.

Com en aquest rengló del carinyo á la monarquia no n' hi toca bassa, allà ellis s' ho empattolin, y girém full.

En la cerimònia de la recepció en lo palau de Madrid, pel sant del rey, diuhen los telegramas que s'hi assistiren disset damas d' honor. —Vamós, que atés lo número total de senyors presents...

No vull embolicarme ab aritmètricas.

Diuhen los conservadors, empitats ab lo discurs d' en Martos, que la monarquia es incompatible ab la democracia.

Angelots del turó!

Pot ben ser que aquesta siga la única veritat que ha sortit de vostra boca.

Allà va geroglific, publicat en la secció de telegramas de la premsa associada, lo dimers: «El rey vestia de blanc; pero se retiró abans empeçà la recepció general.»

Aquest pero en lo vestit blanch...

Vamós, que no hi poso comentari.

Los conservadors ja están que braman per tornar a escalar lo poder.

Si, que pujin.

Que molt será que aquesta no siga la darrera vegada.

Y que si caure ellis no la caygu també demunt la casa que habitan.

Retalló y enganxo d' un periòdich de Madrid:

Un detall: durante la recepción general, el rey-niño se sintió molesto y se retiró del salón del trono.

No diuen los cronistes, pero suponemos que voltejà llarg.

Cuando desapareció la molestia.

Y la hicieron desaparecer.

(Comentaris diuhen) ¡Fa vent!

Continúan buscantse la fórmula de la avinentia republicana com qui busca la lluna dintre d'un cove.

Mentrengui de deixar-se content á tant jefe, dificilment se farà res de profit.

Las personalitats mataren la primera República y las personalitats no deixan neixre la segona.

Ha dit en Carletto del As que la República vindrà prou amb Espanya, igual si s' accentúan las corrents liberalis del poder que si s' compromiesen las llibertats, venint en aquest darrer cas per la forsa d' expansió.

Corrent. Y donchs si tot s' encamina á la Re-

pública, quan guanyarà l'etern pretendent à la Corona, lo de la santa causa?

[Ahi] Això ja ho te previst en Carlets. Després de pujada la República desenvinyarà lo sobre de pasta d'Orquista, y negoci fet.

Això ho conta Sa Majestat Garca.

De modo que ell anira sens falta darrera la República...

Ab un flaviol sonant.

EP

En la Delegació d'Hisenda d'Almeria se forma expedient per averiguar què s'han fet uns tres milions de duros irregularisats de aquelles caixas.

La cantitat es una friolera.

Aquí l'*irregularisador* es dels que ho entenen.

Y ja s'pot dir que l'expedient no's veurà mai resolt.

Y que no se'n treurà en net res més que 'la millions desaparecutes.

Els a dir, lo brut.

EP

Quan arribi la reina regent à Barcelona, per la Exposició, se diu qui s'projeta que 'ls regidors la surtin à rebre vestits ab lo trajo complet dels antics concellers.

Aprobo la distressa.

Y constí que m'agradarà molt veure ab faldilles à homes com en Fontrodona, en Rius, en Sol y demés companys de pescateria municipal.

Perque d'aquell modo començaran à estar en caràcter.

EP

Lo papa protesta de que Roma aixequi un monument a Giordano Bruno, que cremà la Inquisició.

De poca cosa s'queixa 'l jefe catòlic.

Visqui molts anys, y ja s'donaria per ditxos de poguer protestar.

EP

Lo pròxim diumenge, dia 29 del corrent, se farà à Sant Celoni una manifestació cívica per conmemorar la mort dels liberals enterrats en aquell cementiri civil, a qual objecte los coneixents demòcrates d'aquella població han invitats als joves lluire-pensadors i professors i laics ciutadans Joan Terre, Josep Bové y Joseph Carrera, per dirigir-se tots plegats al cementiri en dit dia, à les deu del matí, reunintse altre cop à las dues de la tarda en lo café de Moliné, ahont tindrà lloc una conferència pública.

Avant sempre! liberals de Sant Celoni.

EP

Lo dissapte l'Atenèu obrer de Tarrasa donarà una verillada socialista en son local, en la que hi pendrà part nostre amic F. Tarrida y nostre director J. Llunas, invitats al efecte per aquells obrers eminentment lliberals y revolucionaris.

EP

També pel pròxim diumenge algun de nosaltres redactors y col·laboradors pendrà part en la verillada literaria-musical que en lo saló del carrer de la Canuda se donarà a benefici dels dos desgraciats obrers ocupats en las conductas de mobles, que eixgueren d'un balcó mortal l'un y quedant mal ferit l'altre.

En totes aquestes honradas diversions dominicals l'esperit liberal y el desitj d'emanciació de la classe obrera.

EP

Per equivocació diguerem que las firmas recollides à Sallent per la protesta contra 'l poder temporal dels papes foren recollides per Bartomeu Clària, quan aquest no més va enviarlas, havent sigut recollides per Anton Puigneró, Anton Escaler y Cinto Escayola.

A cadascú lo seu.

PENSAMENTS

L'home de amor té set, (passió que encara que no vulga, té fe, sola s'una un jori); y 't mou ab fastidio fins li escup la cara puix que de son gozar, té enviesa 'l mon.

Si jo 't deixés, nineta no per l'amor que 'm tens, tu plorarías, si à un' altre fos l'alexa crech que calés de l'altre no t'indrias, puig penseràs, que 'd rey muerto rey puestos desseguida, y no veurias més que una jugada.

difícil d'embarcar-se, y l'ànima affligida tindràs... sols perque no pots casarte.

Vaig à diuers desseguida una virtut que va sola; jaheu per què 'l mon tant crida y es tot falsa y tot mentida; perque té forma de bola?

J. AYNE RIBELL

La majorjona d'un reverent de Manresa ha intentat suicidarse.

No sé si sera per haver perdut la fe que li ha vingut tal tentació; mes no falta qui suposa, maliciós, que no ha sigut presa tal resolució per perdre, sino per *guanyar*.

O més clar: regia de multiplicar, més que de restar ni de dividir ha sigut la causa del efecte d'aquest intent de *majordonicidi*.

EP

En Jaumet, l'hereu del As d'Oros carca, ha anat à Roma a veure 'l Papa, no sé si per probar de ferseli simpàtic.

Los cercundas del Vaticà han fet grans esforços à fi de que 'l successor d'en Peret lo peixeret rebes ab gran solemnitat al successor del *hungarer*, mes lo Papa, que sab nadar y guardar la roba, se concreta à veurel d'inconegut, ó sia íal com es en Carles rey d'Espanya.

Totz aquestas maulerias cercundas me tenen sense cuidado, y desitjo que 'l Papa Lleó dongi tota mena de benedicions als pretendents a reys.

Que axisx confiant ab elles posser nos deixarián tranquilis.

EP

A les devots de Manresa se coneix que 'ls buit la sanch molt abans de la primavera.

Lo dia 17 de Janer una reparadora va clavar-se una ganivetada al coll, quedant sens esperances de vida; se diu que la desgracia fou causal per certas ingratisuds d'un reverent.

Y un'altra devota fanàtica que traballa à la fàbrica d'en Serrano tira ab tal furia un rodet al cap d'un noi ajudant seu, que la infelis criatura perde 'l coneixement y queda gravemente ferit, passant à l'hospital y la beata à presó.

Me valg convencent de la paciència y resignació que gastañ las ovelles del remat llanut de Manresa.

EP

Figürinse què dimontri deu haver sigut un sermó fet à Penyafel, que 'ls devots anaren à buscar al jutje y aquest emparrà desseguit al reverent per lo que digué en son sermó.

Bons tornaveus de sa paraula van sortintli al Esperit sant!

Lo dia menos pensat aquets predicaires van a comprometre tota la Cort celestia.

EP

Lo govern demana à nostres bisbes que s'interessin per enviar productes à la Exposició de Barcelona.

Sant Antoni!

Si 'ns arrabin à enviar lo gènero més notable de certa classe de reverents, ja estém perduts.

Més valdría que 'ns sortissent florones sota l'axella y canòniges al cap del nas.

EP

A Balaguer han condemnats a un subjecte que no es catòlich à cinquè dies d'arrest y 25 pessetes de multa per no haverse tret la gorra devant de certa manifestació religiosa.

A tal tolerància ja 'ns hi tenen acostumats alguns tribunals; mes lo xocant d'aquest cas es que 'ls que anavan à la cerimònia catòlica portaven tots lo cap cubert, igual capelluts que poble, pensantse al heretge per haver fet lo mateix que 'ls altres: no treures la gorra.

No's pot negar que es molt elàstica la justicia que 's fa en las coses de burrots negres.

EP

L'alcalde de Perolada ha portat lo rector als tribunals per un sermó fet contra la seva autoritat.

Se donan toros braus à Espanya, pero com los rectors, ni pensarhi.

Si a les plàssas de toros hi diesen reverencies, prou se contarien més desgracias de toreros... Y d'spectadors.

EP

Tal biga traginava un capellà de Ronda, que dihen missa perdé l'equilibri y anà de tomballs sortintli molta sanch... de Déu per la boca.

Vingen serraduras y à un altre.

CANTARELLAS

Cercundas y capellans son filius d'un mestix cinam, perque tots en lo castell hi portan un pam de llenya.

o

Per manoles à Madrid, per toros à Salamanca y per escaifar cadafals à la iglesia les besties.

o

Jo crech que tots las besties tenen son coneixement, mas los carlins salvajes que 'pobretat' no 'tenen gens.

o

Sé que 'l pobret Y-erà bò. té molta pocha imitadora, encara que alguns l'imitan quan s'acompanyan un mort.

UN DE LA VALL D'ARAN

KARADAS

Consonant la prima 'm dona y vegetal la segona; y si buscas lo total, te sortira vegetal.

o

Hu repetit vegetal y moneda la segona, y si buscas una estona veurás al mar lo total.

P. TORRABEDELLA Y S.

•

LOGOGRIFO NUMERICH

1 a 3 4 5 6 = Nom d' home.
3 a 1 4 6 = Un cébre actor.
1 2 4 3 = Fruita.
1 6 3 = Licor.
3 a = Part del home.
1 = Consonant.

P. COIRH

•

TRENCA-CLOSCAS

CAT DE SEVA SEVA
Formar ab aquestes lletres lo nom d'una vila de Catalunya.

o

TERS DE SÍLABAS

...
...
...
...
...
Sustituir los pics per lletres que horizontal y verticalment diguin: la primera ratailla, un nom de dona; la segona, per posar ayqua; y la tercera, un succell.

M. S.

•

MUDANSA

Si algú ne vol comprar bones ulleres pot dirigir-se al ditjoch Sangoneras, que de la tot més xica à la més gran té de totas classes y mèniques, y també a qui ho desitgi n'hi farà de la total que fa mister Cíceras.

J. STAKAMBA

•

SOLUCIONS

É LAS CABRIOS DEL NÚMERO PASSAT
XARABAS: — Mar-sal. Vi-la-no-va.
Rosso: — P. Pop. Poder. Polvora. Peras. Ros. S.
INTRIGULICHS: — Polli. Polli. Po. P.
GEOGLIFICS: — Un cerce es un carll.

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR

Bercelona: — Tipografia LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 4

ALMANACH DE LA TRAMONTANA

AN UN

CALENDARI LLIBERAL